

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéva:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben házhos hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.
 A szerkesztőség kéziratok visszaadását vagy megőrzését nem vállalja.
 Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.
 Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, november 4.

Általános szavazati kötelesség.

A nemzetünket ért válságok sorában a legsúlyosabbak közül való az, mely az általános választói jog problémája elé állított bennünket. Olyasformán vagyunk vele, mintha az uszni nem tudót neki szorítanák a Dunának: ugorj bele és próbálj uszni! A szerencsétlen ember egyáltalán nem akar uszni próbálni, de kénytelen vele. A meddig csak lehet, halogatja a vízbeugrást; de mikor nem lehet tovább halasztani, mikor nagyon megszorítják, akkor neki fohászkodik, beleugrik a vízbe s vagy kiuszik vagy ott pusztul.

Vehetném a hasonlatot arról az emberről is, a ki az égő ház harmadik emeletéről ugrik a mentőponyvába; lehet, hogy megmenekül, lehet, hogy csak a lábát töri, az is lehet, hogy a nyakát szegi. De az bizonyos, hogy ha benn marad a házban, feltétlenül odaég.

Akár a tüztől, akár a víztől vesszük a hasonlatot, a valóság csak az, hogy válság előtt állunk s nem tudjuk, hogyan jutunk keresztül rajta?

Rekriminálni késő is, fölösleges is. A történelem fogja kimondani a maga pártatlan ítéletét a fölött, kinek a hibája zudította a magyarság nyakába ezt a mostani veszedelmet? Most már visszalépni késő. A szabadelpvűpárt addig szoritotta vissza az eddigi választói rendszer korlátaival a feltörekvő rétegeket — a melyeket fokkénti, részleges reformokkal nagyon szépen, az állam minden megrázkódtatása nélkül be lehetett volna vonni az alkotmány sáncai közé — mig most évtizedek alatt visszafojtott erők egyszerre szétfeszítik azokat a sáncokat s egyszerre évtizedek lassu mulasztásait kell helyreütni. A választói jog reformjának a politikai helyzet nyomása alatt ma már az általános választói jog jegyében kell megvalósítania.

A magyarság minden ellensége anynyira lelkesedik az általános választói jogért, hogy annak közveszélyes jellege minden nemzetiségi és szociáldemokrata népgyűlésről küldött távirat után egyre jobban kidomborodik. Korrektívumokról kell tehát gondoskodni s ezt a korrektí-

vizmust Andrassy a többes szavazat rendszerében véli feltalálni.

Andrassy javaslata alapján a magyarság arányszáma a választók közt a mai 56 százalékról felszökne 61-8 százalékra. Ez kétségtelenül olyan előny, a mely figyelembe veendő. Csak azt kell megvizsgálnunk, vajjon ez a magyarság javára jelentkező 6 százalék haladás milyen elemekre esik?

A 6 százalékos javítás a többes szavazati rendszernek köszönhető. Az Alkotmány tegnapi száma egy kis táblázatot tesz közzé, a melyből közöljük az alábbi adatokat: (Az első számszlop az összes szavazók közt a zsidó szavazók arányát, a második pedig többes szavazat utján kiszámított szavazatok közt a zsidó szavazatok arányát mutatja.)

A törvényhatóság neve.	A zsidó szavazók	A zsidó szavazatok
	százaléka	
Pozsony t.jv.	14.2	17.8
Komárom t.jv.	16.6	19.3
Baja t.jv.	14.2	17.1
Budapest t.jv.	20.1	22.3
Kassa t.jv.	21.5	22.4
Bereg vm.	18.7	26.9
Sáros vm.	14.3	19.6
Ung vm.	19.5	28.1
Zemplén vm.	14.3	24.2
Nagyvárad t.jv.	25.2	29.3
Máramaros vm.	31.6	40.8
Szabolcs vm.	11.1	16.2
Szatmár-Németi	18.9	22.2
Ugocsa	18.9	27.0
Temesvár t.jv.	14.6	16.5

Egy tekintet erre a táblázatra meggyőző arról, hogy a többes szavazat emeli ugyan a magyarság arányszámát, de viszont a magyarság körében megdöbbentő súlyt ad a zsidóságnak, sokkal nagyobb, mint a mennyire számarányánál fogva igényt tarthat. Micsoda képe lesz az országnak, ha Máramarosban a szavazatok 40 százaléka, Nagyváradon 29 százaléka, Ungban 28, Ugocsában 27, Beregben 26, Zemplénben 24 százaléka a zsidóságra esik? Hiszen akkor a szembe kerülő magyarság és nemzetiségek közt a zsidóság fogja eldönteni a harcot, az a fél győz, a melyikhez a zsidóság szives lesz csatlakozni — és hogy ennek a csatlakozásnak ára lesz, azt könnyű elképzelni!

Vegyük még ehhez azt a hatalmat, mellyel a zsidóság a szabadkőműves

páholyok, a sajtó és a pénz útján nagyon sok keresztény szavazat fölött is bir, vegyük hozzá, hogy a szociáldemokrácia szereti a zsidóságban a maga bomlasztó törekvéseinek szövetségesét vagy legalább jóakadó semlegességű osztályos szomszédját látni s akkor nem fogjuk rémlátásnak találni az Alkotmány aggodalmát a keresztény Magyarország létalapjainak megrendülése miatt.

A magyarságot úgy megvédeni, hogy az ország keresztény jellegét dobjuk oda: épp olyan lelketlenség, mint a magyarság feláldozása volna. Ez is, az is a magyar állam halálát jelenti, csak más és más volna a sírfelirat: egyik esetben oláh-tót-szerb-horvát, másikban héber-szociáldemokrata. A halott csak egy volna: a magyar faj.

Ez a kétségbeejtő kép hozza össze most, a döntő perc előtt az egész magyarságot s vállalva, egy akarattal dolgozzunk a magyarság érdekeiért. Az általános választói jogban rejő nemzeti veszélyt elhárítja — lehetőség szerint — a többes szavazat. Keresnünk kell azt az orvosságot is, a mely a többes szavazatban rejő vallási veszedelmet elháríthatja.

Azt hisszük, az Alkotmány által megfestett kép sötétségét sokban enyhítené a kötelező szavazás behozatala.

A keresztény magyar társadalomnak eredendő büne az indolencia. A mi halatlan közönyösségünk nélkül ma nem kellene a keresztény Magyarország jövője fölött aggódnunk. A lustaságot, a közérdekekkel szemben tanúsított nemtörődömiséget ostonnal is ki kell magunk közül vernünk s a törvény parancsával kell mindenkit arra kényszeríteni, hogy mikor hazája sorsáról van szó, álljon helyt s nyílt szavazatával vallja meg meggyőződését. Ha van általános védkötelezettség, három évi nehéz szolgálattal, akkor lehet általános szavazási kötelezettség is, ötvenkint egyszer nyílt színvallással. Ez csak nem nagy dolog, a katonai szolgálathoz képest — s bizony nem tudom, melyik lehet döntőbb jelentőségű a haza sorsára nézve!

Azután pedig — tessék már egyszer komolyan dolgozni. A zsidóság előnyhöz jut a többes szavazattal; tessék a keresztény társadalomnak is épp olyan széles körű tömegben megszerezni a többes szavazat feltételeit. Tessék törődni a néppel, dolgozni kiművelésén, anyagi

Haas Fülöp és Fiai

cs. kir. szab. szőnyeg és butorszövetgyárosok
 m. kir. udvari szállítók
 NAGYVÁRAD, RAKÓCZI-ÚT (Rimanóczy-palota).

A nagyérdemű vevőközönség szives figyelmébe ajánljuk most érkezett szőnyegek, butorszövetek, ablakvédők, utazótakarók, függönyök, asztalterítők, storkat,

valódi keleti szőnyegek, perzsa-, indus- és smyrna minőségben.

Nagy választékban vannak raktárunkon a Haas-féle Agra és csomózott szőnyegek, melyek a legjobbaknak vannak elismerve. Varrott paplanokban, gypjutakarókban, lópokrócokban nagy raktár.

Mérsékelt szabott árak!

Mérsékelt szabott árak.

megerősítésén, erkölcsi nevelésén. Tessék bezárni a korcsmákat és kinyitni a templomokat és az iskolákat, tömörüljünk szövetkezetekbe, erősítsük a keresztény sajtót — és nem lesz ok a többes szavazattól megijedni.

A többes szavazat nem panacea, nem bölcsök köve, hanem a szükség által ránk diktált kényszerűség. El kell fogadnunk, le kell nyelnünk, de lehetőleg el kell vennünk a keserű ízet. Legyen tehát többes szavazati jog — kötelező és nyílt szavazással!

*

Kossuth és az önálló bank. Kossuth Ferenc tegnap sokáig beszélgetett a függetlenégi pártkörben a képviselőkkel. Szóba került az önálló bank ügye is és itt a miniszter ezt a kijelentést tette:

— Az önálló bankot feltétlenül meg kell csinálni. De ne feledjétek el, hogy ennek a kormánynak két elsőrendűen fontos kötelezettséget kell még előbb megcsinálni. Ez a felekezetek lecsendesítése és az általános választói jog. Ezután rákerül a sor a bankkérdésre.

A kijelentés a függetlenségi képviselők közt nem keltett viharos lelkesedést.

Apponyi tárcája.

A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délelőtt tíz órakor Széll Kálmán elnöklésével ülést tartott, amelyen a közoktatásügyi miniszter budgetjét tárgyalták s melyen a kormányt Werkerle Sándor és gróf Apponyi Albert képviselték. A bizottság tagjai nagy számmal jelentek meg az ülésen s kivált a felekezeti kérdések iránt nagy volt az érdeklődés.

Sághy Gyula előadó volt az első felszólaló.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

November 5.

Mikor már őszi szél sivit a tarlón,
Elszállt tőlünk a dalos kis madár,
Oly jól esik, ha vissza-vissza jő még
Az elmúlt nyárból egy-egy napsugár.
Feledjük, hogy bus őszi pusztit körülöttünk,
A természet lassan halálra vál,
Amig lelkünket újra felvidítja
Az elmúlt nyárból visszatért sugár.

Bus őszi tarló nemzetünk jelenje;
Sivit rajtunk a rut önzés szele,
A tiszta erkölcs és a hon szerelme
Oly sok virága pusztult el bele.
Még sem félünk, sőt szebb jövőt remélünk,
Mert emlékünktől a múltba visszajár:
Történelmünknek minden szent alakja
Az elmúlt nyárból egy-egy napsugár.

Dr Tóth Lajos.

Jefta lánya.

Irta: Ralph Enderby.

— Mi a baj? — kérdezte egy rekkenő nap délutánján a felső Brook-Street sarkán álló rendőr a szomszédjától.

— Tudom is én! De akármilyen legyen is, bizonyára a 45-ik számú házban történik. Nem tudod, Charlie, ki lakik ott?

— Az a jenki asszony, akit médiumnak is hívják; azt hiszem, valami gyülekezés van

Meleg szavakkal ajánlotta a költségvetést elfogadásra s különösen behatóan az egyetem mizériáival foglalkozott. Szerinte a tulzsfolttság ellen mindent meg kell tenni, mert türethetetlen állapot az, hogy egy-egy előadásra ezer ezer-öttszáz diák iratkozik be, pedig a tanterembe kétszáz is alig fér.

Gróf Apponyi Albert nébány szóval ajánlja tárcáját elfogadásra. Rámutat arra, hogy a jövő évi költségvetés csak az eddig életbeléptetett törvények végrehajtása folytán emelkedett 4¹/₂ millióval. A költségvetés egészen reális és számol az állam súlyos pénzügyi helyzetével.

A következő szónok a néppárti Rakovszky Béla volt. Tudomása van arról. — mondta — hogy a katolikus autonómiairól szóló törvényjavaslat már kész. Kérde, miért nem terjesztik elő? A néppárt is tudja ugyan, hogy a koalícióba való belépéssel fel kellett függeszteni programját, de mivel elveiből a többi párt is annyit igyekszik megvalósítani, amennyit csak bír, sürgeti ezt a néppárti követelést.

Ez a felszólalás nagy mozgolódást keltett a bizottságban. Elsőben Széll Kálmán elnök reflektált rá. Figyelmeztette Rakovszkyt, hogy a pénzügyi bizottság szakbizottság és itt párt-szemponokat nem szoktak képviselni. De felszólalt Nagy Emil és kijelentette, hogy a katolikus autonómia éppen nem néppárti programpon, hanem a függetlenségi párt is követeli s a függetlenségi párt katolikus tagjai önérvényesen harcolnak a katolikus eszmék megvalósításáért is. Szólt még Bizony Akos is, aki elmondta, hogy a protestánsok is szimpatikusan néznek a katolikus autonómia megvalósítása elé. Kérde azonban, hogyan áll a protestáns egyház segítése?

A felszólalásokra gróf Apponyi Albert részletesen fog válaszolni. Érdeklődéssel néznek az Opera bérbeadásának vitája elé is, melyet Nagy Ferenc és Ugron Gábor fognak szóba hozni.

Apponyi Albert gróf miniszter kijelentette, hogy a katolikus autonómia és kongrua törvény javaslatok meg vannak. — A katolikus autonómia nem párt kérdés vagy érdek, hanem az egész ország érdeke.

Apponyi nyilatkozata után a költségvetést általánosságban elfogadták.

A részletes tárgyalásoknál Sághy Gyula a középiskolák ügyében, valamint az Opera-ház ügyében szólalt fel.

Apponyi Albert az Operaház ügyében kijelenti, hogy a bérbeadásról egyáltalán szó sem lehet.

Biharmegye a múlt hóban.

A közigazgatási bizottság ülése.

Biharmegye közigazgatási bizottsága tegnap tartotta meg november havi ülését. A tárgyalás alá kerülő ügyek közül a főorvos jelentése tűnik ki leginkább. E szerint a megyében a vörheny járvány kezd különösen szaporodni s már ezideig 42 halálozás is történt. A tanfelügyelő jelentésében szintén volt egy a hétköznapi keretből kiemelkedő tárgy, melyben a bizottság illő szigorral hozta meg határozatát.

Az ülés lefolyásáról tudósításunk a következő:

Jelen voltak Glac Antal főispán elnöklése alatt: Fetser Antal, Beöthy László, dr Miskolczy Ferenc, dr Baróthy Pál, Wallner Ödön, Verner Kálmán, Lovassy Ferenc, Balogh Elemér, Balogh János, Papp Miklós, Markovits Károly, Telegdy József, Vasady Lajos, Keszthelyi Zoltán, Erőss Rezső, Czifra Gerő, Major Lajos, Varró Domokos, Vargha Akos.

Az ügyész jelentésében beszámol arról, hogy a megyében az élesdi és a berettyóújfalui járásbiróságoknál új bírósági fogházakat építettek a nagyszalontai bíróságnál pedig tervbe

nála, valami olyan gyűlés, ahol a belépti díj, amit fizetni kell, egy guineára rug.

Az utcán csakugyan számtalan kocsis vesztegelt, mely utasait mind a 45-ik szám alatt tette le. Elegáns hölgyek s néhány, az ur utcákat rovó uracskák tették a látogatott többséget s közöttük gyakori, majdnem minden napos vendég volt valami lord Ruthwen, kit azonban inkább a ház urnőjének kedvessége, mint sem a spiritizmusba vetett hit vagy tisztelet vonzott a házhoz.

Odabent a jövőt kutató jósök, médiumok, kézből jövődőlők, telepátiában hívők, egy szóval a spiritizma világ előkelőségei gyülekeztek; köztük Little Strangeways, a Spook Rooms középkori zseniális urnője, W. and Rapper, a hetenkint megjelenő szaklap szerkesztője s a híres «Rosy» munkatársa. De a gyülekezeti középpontja, starja mindenestire az Egyesült Allamok Boston városából való Claudia S. Sennet volt.

A mostani szezonban csakugyan tüneményes üstökös gyorsaságával és ragyogásával szakadt le Londonra s London társadalmára.

Uj-Anglia tipikus nő-alakjai közé tartozott, de előkelő, majdnem arisztokratikus magatartással és megjelenéssel, a mi felette vonzóvá tette őt.

Magas, karcsu termet, szeme, haja fekete, szája édes, mely mintha kettős természettel bírt volna, most kedves nőességet s lelki nemességet árukt el, hogy aztán olyanokkal szemben, kik ellenkezni mertek, a legélesebb fegyverekhez nyuljon. Ha a «Row» ban kocsikázott, valamennyi szem csak ő rá irányult.

Ha kicsi kocsija valahol feltűnt, lord Ruthwen se lehetett távol s mindig várni lehetett,

hogy közeledik s élénk társalgást folytat a nővel.

Legendákat meséltek a nő multjáról, de azért biztosat és megbízhatót senki sem mondhatott.

Uj izgalmat hozott a társaságba s miután ily esetekben az elnéző szokott lenni, nem igen kutatott senki a multja után. Felső Brookstreeti háza előkelően volt bebutorozva s nagyon fényes háztartást folytatott.

Vendégeinek száma tömérdek volt.

Ha a médium szép és a környezete is hozzáillő, a spiritizma szeánszok a «smart» világban mindig népszerűek szoktak lenni.

Lord Ruthwen mindenfelé keresi a ház asszonyát. Végre a kicsiny társalgó lépcsőzete alján a diszkrét pálmák árnyékában bukkan rá.

— Tudja-e, Claudia, miért kutatok utána, miért keresem?

— Hogy tudhatnám? — felelé kissé idegesen a nő.

— Ön, ki a férfiak lelkének minden gondolatát képes kibetűzni, kitalálni, bizonyára az én szívemben is olvashat. Még ma várom válaszát. Azzal az édes tudattal akarok távozni innen, hogy semmi sem fogja elválaszthatni, hogy mint feleségem, karjaimban mindörökké boldog lesz.

— De hiszen nem tud semmit se rólam, se helyzetemről, se kedélyemről, se természetemről, szólott — s ráemelte pompás szemét, melyben a derék és hűséges férfiak szívét bilincsré verő nedű oly ragyogóan tündöklött. — Az én vérem nem az a «kék vér», mely az önök társadalmi világában polgárjogot nyert. A köztársaságnak vagyok gyermeke, a régi, tisztességes puritán nemzedéknek a sarja!

— Nem törődöm én azzal, hogy kicsoda,

van véve egy új fogház építése. Az ügyész sürgeti, hogy a megye többi bíróságánál is, ahol fogház nincsen építsék azt fel.

Tárgyalás alá került ezután a telefon hálózat kibővítésének ügye. E szerint a megyében jelenleg 62 olyan község van, ahol nincs bevezetve a telefon. Ezek közül csupán csak két község van olyan, amely nem kívánja a telefon bevezetését. A többi hatvan községbe a reánk következő három év leforgása alatt fogják bevezetni a telefont. Évenként 10 község fog kapni telefont.

Következett a tanfelügyelő jelentése. Vasady Lajos tanfelügyelő bejelenti, hogy Nagy Imre élesdi igazgató tanító az ottani tantestület legtöbb tagjaival haragba van s e miatt a tantestület feljelentette az igazgatót a tanfelügyelőnek, aki ki is ment Élesdre és ott megkísérelte a békitéseket.

A tantestület tagjai hajlandók is voltak a békülésre Nagy Imre azonban ellenkezett. A tanfelügyelő ezért tegnap javasolta a bizottságnak, hogy Nagy Imrét függesszék fel állásától és elene indítsák meg a fegyelmi eljárást. A közgazgatási bizottság a tanfelügyelő javaslatát elfogadta.

A főorvos jelentése szerint a megye egészségügyi állapota az előző havi állapotról nem igen tért el. A járványok közül a vörheny 258 esettel szaporodott, ebből 42 halálos volt. A tifusz 85 esetben fordult elő s ebből 15 halállal végződött. Vörhenyjárvány a következő községekben uralkodik jelenleg: Székelyhid 24, Belényes 22, Bakonszeg 25, Bagamér 16, Kaluger 27, Budurásza 17, Bakonszeg és Biharudvari községekben a szülőket gondatlanság terheli gyermekeik betegségének eltitkolása miatt s ezért ellenük meg is lett indítva az eljárás.

Az ülés 12 órakor ért véget.

Szacsvay-ereklyék a Muzeumban.

Szacsvay János ajándékai.

A Muzeum ma igen becses ereklyékkel gazdagodik. Szacsvay Imre vétanúnak több apró tárgyát ajándékozta a Muzeumnak Szacsvay János. A tárgyakat ma fogja Karakas Károly Muzeum bizottsági tag elhelyezni a Muzeumban.

Az érdekes ajándékozásról a következőket adjuk:

Szacsvay János budapesti államvasuti ellenőr, Szacsvay Imre vétanú közeli rokona Szokoly Tamás országgyűlési képviselőnek több apró tárgyat küldött. A tárgyak Szacsvay Imrének képezték tulajdonát a kivégzés előtti napokban. A tárgyak a következők:

Egy régi cilinderszerkezetű zsebóra. Az óra ezüstből készült masszív mű. Az idő semmit sem rontott a szerkezetén csupán az ezüstöt feketítette meg. Az óra mutatója is teljesen ép.

A második ereklye egy tajték pipa. Kicsi, de elég csinos dolog. A pipa nyaka megvan repedve s a széthullástól vékony drótozás mentette meg. A pipa egy turbános török fejét ábrázol lecsüngő nagy bajusszal.

A vértanu utolsó pénze amit zsebéből vettek ki mindössze hét és fél krajcár volt. Ebből egy darab ezüst pénz 1849-ben készült, rajta a magyar koronás címer s 6 krajcár felirat van. Ezen kívül egy krajcárt és egy fél krajcárt találtak nála.

A harmadik ajándék egy barna bőrtárca, mely selyemmel van bélelve s gyönggyel van himezve.

Végül egy levél két darabja van az ereklyék között. A levelet Szacsvay Jenő irta testvérének, Imrének. Kár, hogy a levél többi része elveszett. A meglévő darabokon a követ-

kezők vannak írva igen szép szabályos férfi írással:

Arad, 1849. márc. 27.

Kedves Imrém!

Hetednapja, hogy ítéletemet meghallottam melybe igen leverőleg hatott reám az, hogy oly tény mián ítéltettem el, melyről mitsem tudtam s magam sem védhetem s így elítélthettem, mivel nem . . .

Itt megszakad a levél. A papír darab másik oldalán a következők állanak:

»Mivel vétkes nem vagyok és nem voltam, hanem a bírói eljárás mián ítéltettem s nem vétkem mián, mint a folyamodásomból is kitetszik.

Kérlek Imre. Mivel neked ösmerőseid vannak, kik által szorgalmazhatod v. az új vizsgálatot v. pedig ha mint az itt lévő bizonyítvány is mutatja behat — . . .

A levél második darabjának első lapján a következők vannak:

»Mikről ígéretet kell tennem, hogy ha élek három hónap mulva megküldöm t. i. hogy Nagy Páltól kértem kölcsön negyven forintot mivel semmi pénzem sem volt és szükségem pedig a legnagyobb és kérlek a pénzt Nagy Gusztáv Rendőrtitoknoknak fizess meg ez mit értem . . .

A negyedik oldalon végül a következők olvashatók:

»ismét mivel ez nem záratott el tőlem azon eset mián. És így remélvén a jobb sort, melybe mindenekért eleget fogok tenni. Tudósításokat Apámról testvéreimről várva és csókolva maradok szerető öcsét

Jenő
közhuszár.

E levél írója később városunkban mint ügyvéd szerepelt.

Itt említjük meg, hogy a muzeum még egy szintén értékes tárggyal szaporodott.

Ez a tárgy egy művészi faragású fabot, mely Sárközy Ferencnek képezte tulajdonát. A bot a

micsoda! — felelte imádója. — Egyszerűen szeretem s szívemnek legforróbb óhajtaa csak az, hogy feleségemmé tehessem. Claudiám, mondja ki, kérem, hogy szeret.

— Szeretem, de várjon — legyen türellemmel, míg ez a szeánsz véget ért s ha azután még mindig ugyanaz a szándoka, akkor jöjjön el értem.

— A szeánsz nincsen, de nem is lehet semmi befolyással a szerelmemre. Minek várjak hát? Most adjon választ rögtön, azonnal.

— Ne kényszerítsen, ne sürgessen — felelte szomoruan, mialatt egész valóján valami borzongásféle futott végig.

Hirtelen, szenvedélyes mozdulattal egy fehér rózsát rántott ki a kebelét díszítő csokorból s odakinálta neki.

— Tessék — szólott majdnem gyászos hangon s ha a mai délután elmúltával még mindig el akarna venni, tüzze a rózsát gomblyukába; ha szándoka megváltozott, dobja el. Meg fogom érteni.

Felemelkedett a székeből s e szavakkal «itt az idő!» lassan felhaladt a lépcsőkön az étterem felé, ahol már türelmetlenül várták. Csak egy röpké pillantást vetett még vissza az ajtóból, aztán nem látta többé.

A nő jött nagy mozgalmat keltett. Claudia felment a lépcsőkön s az egész gyülekezet a nyomában haladt. A fogadóterem ajtajában egy pillanatra megállott. azután a mesterségesen elhomályosított terembe lépett.

Mindenki szék után nézett, majd várakozó csend következett.

A műsor a rendes jelenségekkel, a képzelő tehetséget felcsigázó mutatványokkal kezdődött. Maguktól szólaltak meg a csengetyűk s láthatatlan ujjak játszottak a hangszereken, a hall-

gatóság állítólag szellemektől eredő érintéseket érzett s rég elhalt rokonok, vagy jó ismerősök kezevonása, írott izenete jelent meg a falon.

A kis Strangevays fennhangon kijelentette, hogy valaki megcsókolta. Rapper épp oly hangosan felelte, hogy az nem lehetséges, még a szellemek országában sem fordulhat elő ilyen dolog. Mikor ezek az előzmények véget értek, Claudia szólalt meg:

Tiszta, dallamos hangja végigrezgett a termen.

— Jelen van-e Jęfta S. Sennetnek szelme?

Halotti csend követte e kérdést. Azután mély álomból ébredő térfihang hallatszott:

— Itt vagyok — mondta a siri hang határozottan amerikaias kiejtéssel.

— Miféle viszonyban állsz hozzám? — kérde Claudia nyugodtan.

— Édes atyád vagyok — volt a válasz.

— Mondj ítéletet, a most itt történőkről — folytatta Claudia.

Jęfta szelme mély sóhajt hallatott.

— Azok elejétől végig mind csalásból állanak. — válaszolt a szellem. Évek hosszú során keresztül te is a közönség hiszékenységén élködöttünk. Ez a ház egész berendezésével együtt tisztán a látogatók félrevezetésére szolgált. Bolondok pártolnak bennünket, mi meg bolondítjuk a bolondokat s egyedüli igyekzetünk mindenha csak az volt, hogy örült hiszékenységüknek mi is bizelegjünk.

Mintha utolsó szavaival jelt adott volna, a világ felgyuladt s fény árasztotta el a termet.

A világosság előbb a kővé meredt hallgatóságot, azután pedig Claudia halotthalvány

arcát világította meg. De megvilágította annak az őszhaju embernek támolygó alakját is, aki mindkét kezével az előtte álló asztalba kapaszkodott. Olyan volt, mint akit csak épp most ébresztettek fel kataléptikus álmából. De most mintha hirtelen megértette volna a helyzetet. Gyűlöletes pillantással mérte végig a leányát.

— Te asszonyi ördög! — kiáltotta vadul, rekedten. — Delejes álomba ringattál! Rávetted, hogy eláruljam a titkunkat, elárultál mindkettőnket!

A lány nem válaszolt. Csak kutató pillantást vetett arra a helyre, ahol lord Ruthwem állott.

A fehér rózsza nem volt a gomblyukában! Claudia megbüvölve, kétségbeesve egyre csak abba az irányba tekintett, mintegy lesve, várva, hogy a közösen megállapított jelt megadja. De amaz nem is nézett arrafelé.

Gyors, önkéntelen elhatározással elhagyta a termet, a másik pillanatban pedig már a ház előtt hallatszott a hangja, amint bérkocsi után kiált.

— Ó Istenem! — panaszkodott a nő; — pedig megmenthetett volna! — de hát elhagyott — pedig én igazán szerettem!

Másnap reggel a felső Brook-streeti 45. számú ház falán már ott függött a cédula: »kiadó lakás!«

A télen pedig a »dolce far mente!« élvező előkelő társaság valami Jęfta S. Sennet nevű egyénről beszélgetett, aki Nizza környékén kiváló fényűzéssel berendezett játéktermet nyitott.

Fővonzóereje egy különös varázsszal bíró hölgy volt, kit a társaság divathősei Claudia néven szólítottak.

8-án délelőtt 11 órakor, a kereskedelmi és iparkamarában ünnepi közgyűlést tart, amelyen Hatvany-Deutsch Sándor az orsz. egyesülete alelnöke és Hegedűs Loránt ügyvezető igazgató is résztvesznek s különösen az ipartörvény tervezetét ismertetik.

* **Halálozások.** A köztisztviselőben álló Zilahy-családot mély gyász érte. Zilahy Sámuel nyug. járási számvevő, 49 éves korában elhunyt. Temetése holnap, pénteken, november 6-án délelőtt 10 órakor lesz a Biharmegyei kórházból. — Özv. Tóth Lajosné szül. Thury Eszter élete 75. évében elhunyt. Temetése ma, november 5-én lesz a Vizvezeték-utca 6. számú háztól s Margittára szállítják a hült tetemeiket.

* **Öngyilkos főhadnagy.** Hofer Ferenc csász. és kir. főhadnagy a térparancsnokság épületében ma éjjel agyonlőtte magát. Fia volt a nemrég elhunyt pozsonyi polgáriiskolai igazgatónak, Negyvennégy éves volt és adósságai kergették a halálba. Érdekes multja van. 1894-ben mint a 39. gyalogezred főhadnagya adósságok miatt lemondott rangjáról. Beállt közlegénynek a 86-ik ezredhez, ahol ismét visszanyerte rangját. Daliás, szimpatikus ember volt, de költséges. Két nővérét, akik nevelőnők voltak, segítette. Századosa annyira szerette, hogy öngyilkosságának hírére sirva fakadt.

* **A bérkocsik vizsgálata.** A szokásos téli bérkocsi-vizsgálat ma (csütörtökön) és holnap (pénteken) lesz a lóvásártéren, mindig reggeli 9 órakor. Ezen szemlén a bérkocsisok már téli kocsiikkal tartoznak megjelenni. Aki lemarad a vizsgálatról, nem kap sem állomáshelyet, sem sorosságot. A bérkocsi vizsgálat egyébként nagyon szigorú lesz, mert megrostálják a sok jelentkezőt.

* **Bejelentett gyujtogatás.** A névtelen levelek jellemtelensége mögé rejtőzve valaki most megfenyegette Weiszlovits Lajos temetkezési intézeti tulajdonost. A levélben az illető bejelenti, hogy 3 nap alatt fel fogják gyujtani a raktárt, tehát jó lesz vigyázni. Különben akár vigyáz, akár nem, úgy is fel fogják gyujtani. A névtelen levéllel Weiszlovits a rendőrségre ment és ott megtette a feljelentést. Weiszlovits Lajosnak Nagyváradon több jóakarója van s nagyon valószínű, hogy ezek valamelyike küldte a levelet. A rendőrség most megfigyelés alá veszi a raktár környékét és kutat a névtelen jóakaró után.

* **Olcsó fa a szegényeknek.** Mint a mult évben, úgy az idén is a polgármester intézkedett az iránt, hogy a város szegény sorsu lakossága olcsó fához jusson. A rendőrség már intézkedett a tűzifa biztosítása iránt és a következő árak mellett biztosította a fát: I. osztályu bükk hasáb métere 7 korona; I. osztályu vegyes hasáb (bükk, tölgy és gyertyánfa) métere 6 kor. 70 fillér; II. osztályu bükk hasáb métere 5 kor. 20 fillér; Vegyes dorongfa métere 5 kor. 10 fillér. Mindenki köteles a váradvelencei állomásról saját költségén hazaszállítani a fát. Aki reflektál a fára, jelentkezék a rendelés végett Kemény Ignác tb. rendőrkapitánynál mielőbb, hol a fa ára előre fizetendő.

* **Öngyilkos ifju.** Gyapai Dezső nagyváradi születésű 23 éves diák, szüleinek a Dorongos-dűlőben levő szőlőjébe ment ki tegnapelőtt délelőtt. Távozásakor József nevű bátyjának azt mondta, hogy a szőlőben dolgozó napszámost nézi meg. Miután késő estig sem jött vissza a szőlőből, bátyja egy lakójuk kíséretében kiment a szőlőbe s mert az ajtó belülről zárva volt, az ablakon mászott be. Őcsét ott találta a diványon, holtan. A szerencsétlen ember, akit súlyos szembaja miatt buskomorság gyötört, 9 milliméteres forgópisztolyal szíven

lőtte magát. A hullát a lakáson hagyta a rendőrség.

* **Don Quixote** Ez a címe egy angol eredetű új tréfás hatású zenedarabnak, melyet házi-ezredünk zenekara vasárnap i. hó 8-án délelőtt a »Pannónia« éttermekben először fog előadni, de előadásra kerül általános kívánság folytán a tréfás takarodó című nevetett zenedarab is. — A kitűnő zenekar a hangversenyeit oly szívesen látogató közönségnek egyáltalában minden egyes alkalommal valamelyik új zeneművel kedveskedik s elárulják, hogy a »Csókkirály« című nagyhatású operette zenéjének előadása is pár nap mulva kerül sorra s így a közönség még az operette színrehozatala előtt gyönyörködhetik annak szép zenéjében.

* **Találtak:** egy színházi látszóvet, egy váltót, egy zálogjegyet. Igazolt tulajdonosa átvetheti a rendőrségen, I. e. 7. sz. szobában. — Bitangóságban találtatott 2 drb fehér tollu liba. Igazolt tulajdonosa felhivatik, hogy 3 nap alatt jelentkezék a libák átvétele végett a rendőrségen, mert különben a libák el fognak árvereltetni.

* **A féláru jegyes igazolványok váltása.** Az állami és törvényhatósági tisztviselők, továbbá az állami és törvényhatósági nyugdíjasok féláru vasuti jegy váltására jogosító arcképes évi igazolványai a jövő 1909-ik évre leendő érvényesítés végett a magyar kir. államvasutak igazgatóságához (Budapest, VI. ker., Andrásy-ut 73.) már folyó évi október hó 15-től kezdve beküldhetők, legkésőbb azonban december hó 31-éig okvetlenül beküldendők. Azoknak az igényjogosultaknak, kiknek a folyó évben arcképes évi igazolványuk még nem volt, a jövő 1909-ik évre azonban ilyen igazolványt maguk részére szerezni kívánának, az igazolvány kiállítását ugyancsak a fent jelzett időben kell kérelmezniük. Különösen figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy az igazolványok érvényesítéséért és az új kiállításáért járó 1 korona kezelési illeték m. kir. postabélyegeken rovandó le. A postabélyegek a betérjesztendő névjegyekre vagy kérvényre ragasztandók fel. Kézpénz vagy okmánybélyeg kezelési illeték fejében nem ragasztatik fel. Ez alkalommal a nyugdíjasokat arra is figyelmeztetjük, hogy a folyamodványon a lekhelyükre illetékes közigazgatási hatóság által igazoltatni kötelesek azt, hogy semmiféle díjazott tisztséget vagy fizetéssel járó hivatalt nem viselnek. Budapest, 1908. szeptember hó 24. A magyar királyi államvasutak igazgatósága.

* **Nagy művészi előadás a Nemzeti-éttermében (Kert-utca).** Szombaton és a következő napokon elsőrangú és kiváló művészekből és művésznőkből álló társaság által rendezett előadások fognak tartatni. Közreműködnek: *The Two Charleis*, angol zene exentrikusok. *Les 3 Morgé*, mű tornászok. *Carles*, ének és kuplékirály, ki igen népszerű ismerősünk még a Vilson cirkuszban. *Annie*, szenzációt keltő Cake Walk táncosnő. *La Belle Bogdán*, elsőrangú sodronyművésznő stb. — Az előadások mozgósítványokkal lesznek, mint rendszeren egybekötve szabad bemenettel. Szíves látogatásért esedezik az igazgatóság.

* **Borsalino őszi kalap újdonságai Reichard áruházába megérkeztek.**

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Csütörtök: Naftalin.
Péntek: Csodagyerek.
Szombat: Koldus diák.
Vasárnap: délután Gyermekek. Este: A hadnagy ur (premier.)

A ma esti előadás. Heltai kedves, perzselő ötletű »Naftalin«-ja kerül színpadra ma este, — mely iránt már is megnyilvánult az érthető érdeklődés. A szereplő színészek a darab nyári sikerének melegen felbuzdulva sok

ambíciót fektettek alakításukba s pompás perdülő összjáték várja a ma este közönségét.

A gyermek. Abonyi Árpád nagyszerű katonadrámájához juttatja hozzá e héten a Szigligeti-színház direkcója a vasárnap délutáni közönséget. A gyermek, emelő számos estén át aratott szép sikert a mult hó műsorán, vasárnap délután ugyanazon szereplőkkel kerül előadásra, mint a bemutató alkalmával. — A derűs hangulattal átszőtt, komoly, mély járásu katonadrámának, — mely messze Boszniában játszik, bizonyosan telet ház tog tapsolni vasárnap délután.

ÁVIRATOK.

A balkáni események.

Oroszország és a monarchia.

Pétervár, nov. 4. Mint a pétervári ügynökség másként hangzó hírekkel szemben jelenti, a pétervári és bécsi kabinetek közötti tárgyalások lefolyása egészen normális. Jelenleg itt az osztrák-magyar kormány választát várják a konferencia projektumára, amelyet a Londonban megállapított formában terjesztettek eléje.

Szerbia agitációja.

Berlin, nov. 4. A Voss. Ztg. jelenti Pétervárról: Szerbia itt nagyszerű agitációt tejt ki, hogy Oroszország különböző köreinek az érdeklődését Szerbia részére megnyerje. A mozgalom élén Pasics áli, aki itt az összes lapok szerkesztőseit és a Duma összes szlávbarát képviselőit meglátogatta.

A szandzsák.

Mitrovica, november 4. Szaid basa tábornokot, a 18. Nizam-hadosztály parancsnokát, a meggyilkolt Semzi basa utódját a bolgár határon lévő Dsumajbatába helyezték át. Az alkotmányon kezdetben érzett lelkesedés nemcsak itt, hanem Novibazárban, Szjenicában és Plevjében erősen megcsappant. Ennek következtében a mohamedánok és keresztények közti viszony észrevehetően rosszabbodott. Miután egyidejűleg az ifju-török bizottság tekintélye és befolyása is nyilvánvalóan csökkent és különféle szerb intrikák érvényesülnek, az általános helyzetet a jelen pillanatban kevésbé küzdözönek kell tartani.

Belgrád, november 4. A szkupstina folytatja a tegnapi abbahagyott titkos ülését. A szerb képviselőház előtt óriási tömeg áll, amely izgatva beszél az eseményekről és biztosra veszi, hogy a háboru néhány nap mulva Magyarország-Ausztria és Szerbia között okvetlenül kitör.

Taft az Unio elnöke

Newyork, nov. 4. Taft valamennyi mostanáig kétséges fontos államban nagy többséggel győzött. A legközelebbi kongresszus előreláthatólag erősen republikánus lesz.

Nework, nov. 4. Taftnak nagy előnye volt Bran felett, Illinois, India és Java államokban, amelyek eddig kétségesek voltak. Newyorkban többsége 200.000 szavazatot tett ki.

Newyork, nov. 4. Este 8 órakor Haitchocca, a republikánusok választási bizalmiféria

Taft és Sherman elnök, illetve alelnökjelöltnek üdvözlő táviratokat küldött.

Boston, nov. 4. A »Clos« demokratikus lap szerint Taft Massacusetts államban nagy többséggel győzött.

Newyork, nov. 4. A Maine államból érkező első hírek szerint Taft nagyszámú szavazatot kapott, mint Roosewelt 1904-ben.

Newyork, nov. 4. A választáson a Newyork környékén levő kerületekben aránylag igen nagy volt a részvétel. A jelentések szerint Taftnak jelentékeny többsége van Bryan felett és a reá adott szavazatok száma meghaladja a Roosewelt 1904. évi szavazatait.

London, nov. 4. Newyorkból jelentik: Bryannak az elnökválasztáson sikerül a demokraták által elért eredményt 4-ről átlag 15-re javítani. Az elektorok választásának eredményét csak hetek múlva, kevéssel karácsony előtt fogják közzétenni. Hogy mi lesz az elektorok által eszközözendő tulajdonképpeni nagy elnökválasztásnak az eredménye, azt csak 1909. február tizedikén publikálják. Tegnap 483 elektor és a kongresszus 390 tagja került választás alá, ezenfelül pedig a törvényhozó területekbe mintegy 8000 képviselőt, a grófságokban 18.000 és a községekbe összesen 150.000 hivatalnokot választottak.

Sztrájkoló foglyok.

Zágráb, nov. 4. A nagy-szerb propagandából kifolyólag letartóztatott egyének éhség-sztrájkot kezdtek. A foglyok már hétfő óta nem esznek s így akarják elpusztítani magukat.

Igazságszolgáltatás.

Nagy rágalmozási pör.

— Esküdtszéki tárgyalás. —

(2.ik nap.)

Tegnap reggel 9 órakor ismét folytatta tárgyalását a kir. esküdtbiróság abban a nagy és szenzációs bűnpörben, melynek főszereplője Jókai Tóth Pál, volt székési segédjegyző, ki az aradi »Függetlenség«-ben súlyos vádakkal illette Baróthy Ferenc főszolgabíró s más közgazgatási tisztviselőket.

A tegnapi tárgyalás folyamán a törvényszék elrendeli a bizonyításnak a legszélsebb körben való kiterjesztését, köztisztviselőkről lévén szó. Azután a tanukihallgatásra került a sor.

Elsősorban a sértett mondotta el, hogy ő hivatalbeli kötelességeinek mindég eleget tett, soha olyat el nem követett, ami akár a törvény, vagy a becsületbe ütközött volna.

Délután azután Ferenczy alispánt hallgatták ki, aki azt vallotta, hogy Baróthyt mindég mint kötelességtudó és becsületes tisztviselőt ismerte s járása mindég a legnagyobb rendben volt s mindazok a vádak, mik ellene a szóbanforgó cikkben megjelentek, teljesen alaptalanok és koholmányok.

Dr Darabant János főügyész szintén a fentieket állítja. Kozák János és neje szintén, bár lényegtelen adatokkal igazolták a sértett becsületességét.

Majd Valess Jenő jegyző vallott szintén a vádlott ellen.

Ezután Popity János védő kérte az elnököt, hogy kérdéseket intézhessen a tanukhoz. Erre

nagy vita fejlődött ki közte és Váry ügyész között s a bíróság, mivel a kívánt kérdések szerinte nem tartoznak a tárgyhoz, a védő kérését elutasította, mire Popity semmiséget jelentett be.

Váratlan fordulat állott be Szabó Ödön jegyző vallomása után, ki azt állítja, hogy előtte a volt alispán a következőképp nyilatkozott:

— Ismerem Baróthyt, az olyan ember, ki 5 forinttal is meglehet vesztegetni.

Erre esküdni is kész Szabó.

Barány János jegyző, Tóth Pál elődjegylyos bizonyítékokat hoz fel a vádlott ellen.

Ezután Popity védő egy kérdést intézett a tanukhoz, mire azonban az elnök válaszolni nem engedett. Erre a védő tanácshatározatot kért, mit Csulyok elnöki jogánál fogva megtagadott s így a kérdés elejtetett. Ezekon kívül még több tanut hallgattak ki, de azért még igen nagy anyag van hátra, úgy hogy előreláthatólag még több napig eltart a tárgyalás.

Nogáll püspök rágalmozója.

Emlékezetes az a sajtóper, mely a »Nagyvárad Munkás Ujság« ellen indult meg azért a cikkért, melyben nem átalotta egy kegyelet-sértő cikk Nogáll püspök emlékét hazug rágal-makkal illetni. A törvényszék annak idején a vádlottat elítélte, aki az ítélet ellen felebbezés-sel élt.

Tegnap hozott ez ügyben ítéletet a kir. tábla, mely szerint a vádlottat 4 havi fogháza itélte és azonkívül 500 kor. pénzbüntetésre, mely a lap kauciójából vonatik le. A vádlott semmiségi panaszt jelentett be a 92. §. nem alkalmazása miatt.

A Polónyi-Lengyel-pör. A királyi Kuria első büntető tanácsa tegnap délelőtt tíz órakor folytatta a Lengyel Zoltán által benyújtott semmiségi panaszok tárgyalását. Felolvasták azokat a közjegyzői iratokat, amelyek az esküdtek elfogultságát bizonyítják. Majd néhány lapszemlét olvastatott föl a Kuria, amelyek a főtárgyalás idején szintén befolyásokkal voltak az esküdtekre. A pörben álló felek tegnap sem jelentek meg a tárgyaláson s a hallgatóság csak néhány jogászból állott.

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatözsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, nov. 4.

Buza május	50 kilogrammonként	11.60
Buza okt.	— — —	10.38
Rozs okt.	— — —	8.96
Zab májusra	— — —	—
Zab okt.	— — —	7.04
Tengeri máj. 1908.	— — —	6.85
Tengeri jul.	— — —	6.69

Ertéktözsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, nov. 4.

Oszták hitelrészvény	— —	631.25
Magyar hitelrészvény	— —	748.—
Leszámitoló bank	— —	743.75
Rimamurányi	— —	561.50
Oszták-m. államvasuti részv.	— —	692.25
Köszüti vasut	— —	552.—
Városi villamos vasut	— —	269.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1908. nov. 4.

Magyar arany járadék 4 száz.	— —	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	— —	93.25
Magyar koronajáradék	— —	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	240.—	—
Horvát-szlavon földteherment. kötvény	95.50	—
Magyar nyereséjű sorsjegy kölcsön	93.50	—
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölcsön	94.50	—
Oszták járadék papirban	— —	186.—
Oszták járadék ezüstben	— —	145.—
Oszták járadék aranyban	— —	97.25
Oszták korona járadék	— —	99.—
1860. oszt. államsorsjegyek	— —	116.50
Oszták magyar bankrészvény	— —	197.50
Magyar hitelbank-részvény	— —	150.25
Oszták hitelbank-részvény	— —	780.—
Magyar hitelrészvény	— —	748.—
London vista	— —	631.50
Páris vista	— —	689.50
20 márkás aröny	— —	23.51
20 frankos (Napoleonder)	— —	19.09
Német birodalmi márka	— —	117.62

NYILTTÉR.

Je cherche une demoiselle, française,
qui parle et écrit aussi hongroise.
Adresse chez l'expédition de ce Journal.

Hirdetéseket

jutányos áron vesz föl
a kiadóhivatal.

Vendéglő átvétel M.-Csékén.

Tisztelettel értesitem Nagyvárad és Biharvármegye közönségét, hogy a magyarországi vendégfogadót átvöttem és azt november hó 7-én fényes *iancvigalommal* megnyitom.

Minden törekvésem oda fog irányulni, hogy a nagyérdemű utazóközönség érdeklődését teljes mértékben kiérdemeljem.

Kiváló isztelettel

SCHAFFHAUSER MIHÁLY,
vendéglős.

**Kényelemmel berendezett
szobák.**

Jó konyha! Kitűnő italok!

* E rovatban közlöttekért nem felel a szerk.

A szerkesztőség felelős
Dr. VUOSKIOS GYULA.

Belépési felhívás.

A nagyváradai hitelbank takarékos és segély szövetkezet **7-ik évtársulatába.**

A nagyváradai hitelbank takarékos és segély szövetkezet 1908 január 1-én

új 7-ik évtársulatát kezdi meg.

Ezen szövetkezet célja, hogy tagjait apróbb betétek által a tőke takarításra buzdítsa, amennyiben minden tag heti betétei által önmagának tőkét gyűjt.

Tagja lehet a szövetkezetnek bárki ki magát három éven keresztül hetenkint legalább 20 fillér befizetésre kötelezi.

Minden tagnak joga van befizetésének 4—5 részét minden kezes nélkül kölcsön képen felvenni, mely kölcsönnél a legmértányosabb kamat lesz felszámítva.

Beiratás díj címén minden üzletrész után 10 fillér fizetendő. A könyvecskét már az első heti betét és beiratási díj befizetése után kiadjuk. Vidéki tagok a heti befizetéseket postán, (cheque) lapok útján teljesíthetik.

Befizetések bármely hétköznap d. e. 9—12-ig d. u. 3—5-ig teljesíthetők.

A nagyváradai hitelbank takarékos és segély szövetkezet igazgatósága.

Közgazdasági Bank Részvénytársaság Nagyváradon.

Belépési felhívás.

A Közgazdasági Bank Részvénytársaság (Teleky-utca 10) üzlet helyiségében **1 koronás** szövetkezetet alakít.

»Közgazdasági Koronás Takarékos és Hitel szövetkezet« címmel, október hó 1-től kezdődő 3 évi időtartamra.

A beiratások üzletrészenként 20 fillér beiratási díj lefizetése mellett a Közgazdasági Bank részvénytársaság (Teleky-u. 10) üzlethelyiségében és a körözött aláírási ivenek eszközölhetők.

A heti egykoronás üzletrészek beszédését minden helybeli szövetkezeti-taglakására küldött óvadékkal bíró pénzbeszedő, szolgálja eszközli. A vidéki szövetkezeti tagok befizetéseket a postatakarék pénztári útján portó mentesen teljesíthetik,

Közgazdasági Bank R.-T.

Hirdetések

felvételnek

a kiadóhivatalban.

A m.-csékei járás főszolgabírójától.

2285—1908 szám.

Árverési hirdetmény.

Biharvármegye magyarcsekei járásában jkvő Bukorvány község volt urbér esei-nek erdőterületén rendkívüli kihasználás-ra engedélyezett mintegy 179.3 k. holdnyi használat mely 92 tköbm. tölgy műfára és 13236 tköbm. cser tölgy és

bükk tűzfára becsültetett 1908 évi nov. hó 19-én d. e. 10 órakor írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árverésen Bukorvány község házában el fog adatni.

Becsár, mint kikiáltási ár 20862 kor. 40 fillér, bínatpénz 2100 kor.

Szabálytalanul felszerelt, vagy utóajánlatok nem fogadtnak el.

Az árverési feltételek a belényesi m. kir. járási erdőgondnokságnál, és a vármegye házában a hivatalos órákban megtekinthetők.

Magyarcseke, 1908 évi nov. hó 2-án.

Dr. Halász Elemér,
főszolgabíró.

A Kereskedelmi Csarnok

disztermében f. hó 14-én

≡ SZOMBATON ≡

Pick Steiner S.

hegedűművész.

Koller Tóny

operaénekesnő és

Goldschmid R.

zongoraművész

hangversenyt

rendeznek. Kezdeté este fél 9 órakor.

Jegyek: 5, 3 és 2 kor. előjegyezhetők SEBŐ IMRE könyv- és papirkereskedésében Rákóczi-ut,

!! Előleges értesítés !!

Benrád Albert

mintaéttermei a Fekete Sas bérpalo-tájában NAGYVÁRADON.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget miszerint 1908. november hóban pazar fényvel és kényelemmel berendezett

éttermeimet megnyitom.

Minden törekvéssel azon leszek, hogy b. vendégeim legmesszebb menő kívánalmainak is eleget tehessek. Gondoskodtam magyar és francia konyháról bel- és külföldi, ugyszintén saját termésű borokról s legjobb minőségű kőbányai sörökről, valamint feltűnést keltő finom kiszolgálásról. Ezen itt felsorolt előnyök mellett remélem a n. é. közönség szives bizalmát elnyerni.

Benrád Albert étterem tulajdonos, a »Fekete-Sas«-ban.

ERTESITÉS.

Legolcsóbb bevásárlási forrás

rőfös és divatáru-cikkekben

— Kossuth-utca elején —

Pollák Zsigmond

divatáruházában van, hol a **tulhalmozott nagy raktár** kissebbitése végett minden itt fel nem sorolható cikkek **meglepő olcsó árban lesz árusítva.** — Tisztelettel

POLLÁK ZSIGMOND

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított **dr. Just-féle**

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben **75 százalék megtakarítást** mutat fel. 40 gyertyás **Wolfram** lámpa **darabja 4.50 kor.** 100 gyertyásé **7 kor. 50 fill.**

10 drb. egyidejű vételnél 10% eng.

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindenemű **izzólámpa különlegességek,** fényképező-lámpák, ugyancsak **5 százalékkal kartell áron alól** kaphatók.

Csillárok,

ívlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók s a villamos telepen külön e célra épített nagy

csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1. lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban.

Elvállaljuk

villamos világítási

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ívlámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerező telefonja 55. sz.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Berkes Bertalan

Nagyvárad, Zöldfa-utca 21. sz. a.

TELEFON 180. — TELEFON 180

Gazdálkodóknak gépolaj továbbá zsir, kátrány stb. Vidéki kereskedőknek cipőkrém, parkett fényezőmáz, Emke lakkok stb. vételénél legnagyobb árengedmények.

Tánciskola jelentés.

KOVÁCS TIVADAR BALLETMESTER

MEGÉRKEZETT

és táncintézetét a mai nap folyamán megnyitja a volt Zöldfa szálloda nagytermében, hol d. u. 5 órától esti 10 óráig :: lehet jelentkezni. ::

Esetleg lakásán:
Schlauch-tér 2. sz.

LÉVAI MÁRTON

könyvkötészet,

vonalzó-intézet

és üzleti könyvgyár

NAGYVÁRAD, Rkóczi-ut (saját-ház.)

Belépési felhívás a Polgári takarékos és segélyszövetkezet 14-ik évtársulatába.

A Polgári Takarékos és Segélyszövetkezet 1909. január 1-én új évtársulatot nyit, mely 156 héten át vagyis 1911 év végéig tart. Mindenki tetszésszámban szeritien jegyezhet üzletrészeket s minden üzletrész után hetenkint 20 fillér (10 kr.) fizetendő. A három év eltelté után az évtársulat feloszlik s az összes jövede-

lem a résztvevők között felosztatik s mindenki megkapja a befizetett tőkét a felmerülthasználattal együtt.

A szövetkezet célja a takarékoságot előmozdítani és önségélyt nyújtani, amennyiben minden tag heti betétei által önmagának tőkét gyűjt, mely a heti részletekben való befizetések daczára is a takarékpénztári kamatozásnál magasabb nyereséget hoz és mert minden tag az általa befizetett összeg 4% részét 6%-os kamatláb mellett minden előleges bejelentés nélkül kölcsönkép felveheti.

Vidéki tagok a heti fizetéseket postai chequelapok útján teljesíthetik.

A szövetkezetbe való belépés alkalmával üzletrészenként 10 fillér (5 kr.) beiratási díj fizetendő s egy heti részlet lefizetése után már mindenki megkapja saját nevére irt könyvecskéjét.

Szövetkezetünk jelenlegi tisztelt tagjait, valamint mindazokat, kik az 1909. január 1-től kezdődő 14-ik ciklusnak tagjai óhajtanak lenni, felkérjük, hogy a felvétel iránt intézeti üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos-utca 4. sz.) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1908. november.

A Polgári Takarékos és Segélyszövetkezet igazgatósága.

Az évtársulatok befizetéseit vasárnap kivételével a hét bármelyik napján eszközölhetők.

SEBŐ IMRE könyv- és papirkereskedő
NAGYVÁRAD, RÁKÓCZI-UT.

Megérkeztek az összes őszi és téli újdonságok

Ifj. Kohn Sámuel Bémer-téri nagy áruházába,

minden cikkben, őszi és téli model-felöltők, angol és skót kosztüm-szövetek, blouse-selymek, szörme-collor blouseok és szoknyák igen nagy választékban és rendkívül jutányos árban árusítatnak.

A lelegegánsabb és legjobb kivitelű

angol kosztümök, francia ruhák, őszi és téli

peluche és szörme felöltők, ez évben ismét megnagyobbított saját mütermeimben szintén rendkívül jutányos árban vállaltatnak el. Müvezető főszabász: BÖHM. J. ur, az ARVAY JÁNOS és TSA budapesti cs. és kir. udvari szállító cég volt főszabásza.

Ifj. Kohn Sámuel Bémer-tér.